

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2008/6795

Temyiz Eden ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyenler: 1-(Davacılar)

Noyan Özkan, Ömer Erlat, Arif Ali Cangı

Vekili : Av.Arif Ali Cangı

(Kendi adına Asaleten, Diğer Davacılar Adına Vekaleten)

858 Sokak No:9 Paykoç İşhanı K:7/705-Konak/İZMİR

2- Davacılar Yanında Davaya Katılan : TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

TMMOB Kimya Mühendisleri Odası

Vekili : Av.Arif Ali Cangı

858 Sokak No:9 Paykoç İşhanı K:7/705-Konak/İZMİR

Diğer Temyiz Eden : Üstün Burelle

Vekili : Av.Arif Ali Cangı

858 Sokak No:9 Paykoç İşhanı K:7/705-Konak/İZMİR

Karşı Taraf :1- Çevre ve Orman Bakanlığı-ANKARA

2- Davalı İdare Yanında Müdahil : Koza Altın İşletmeleri A.Ş.

Vekilleri : Av. Dina Bekişoğlu

Kıbrıs Şehitleri Caddesi No:68/301 Kılınçlar İşhanı

Alsancak/İZMİR

Av. Selçuk Ömerbaş

Bağış Sokak No:14/8-Kocatepe/ANKARA

3- Davalı İdare Yanında Davaya Katılanlar: (Koza Altın İşletmeleri A.Ş. Çalışanları)

İsmet Sivrioğlu, Cemalettin Çetin, Jalan Yerli, K.Fahri Ergin, Yalçın Atamer,

İbrahim Gök, Emel Giray, Nevzat Esmer, Burcu Hızal, Özlem Özdemir,

Fazlı Atak, Burak Ergin, Adnan Günaydın, Özcan Şahinkoç, Veysel Bıçak,

Erdoğan Kurşun, Zeynep D. Seçkin, Ayhan Çamurcu, Ali Battal, Caner Uğurlu,

Murat Özeniş, Hasan Giray, Mehmet Özölçüm, Ahmet Deniz, Hüseyin Batmaz,

Mahmut Şık, Musa Şık, H.Semih Demircan, Koray Önal, Mustafa Bodur, Ali Batmaz,

M.Cemalettin Çalık, Arif Koşar, Mehmet Ayar, Arif Şık, A.Kenan Koral, Ender Tengül,

Yalçın Yoldaş, Yaşar Korkmaz, Murat Aydeniz, Kader Girgin, Erdinç Aydeniz,

Ali Bilgin, İbrahim Aşkıner, Şükrü Pamukatar, Erol Çokal, Halil Eftal, Abidin Onur,

Osman Topçu, Nurdoğan Eftal, Hamit Andaş, Kadir Gencer, Eser-Efe, Osman Soma,

Ali Tutar, Vedat Babacan, Erdener Aygör, Yüksel Gencer, Yücel Aktürk, Cumhuriyet Şık,

İsmail Kardaşcan, Hüseyin Şık, Ümit Gencer, Kemal Şahbaz, Y.Emre Avcıoğlu,

Hasan Tosun, Mesut Çavuşoğlu, Ali Çapkın, Selahattin Duru, Mehmet Uzun,

Serdar Özyaş, Günay Candan, Ergin Şahinkoç, Ahmet Güvent, Sener Keşkin,

Nevzat Beyazkuş, Zekir Aklan, İsmail Şahan, Ali Candan, Zafer Palabıyık,

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2008/6795

Mesut Uysal, Cengiz Paytar, A.Osman Ankit, Erkan Turan, İbrahim Çeviker, Sezgin Sarıcaoğlu, Sezgin Kızanlık, İrfan Devrim, Sedat Gezer, Tuncay Şen, Erdal İnci, Mehmet Kahraman, Necal Aral, Mustafa Coşkun, Mesut Andaş, Alaattin Çokal, Şerif Yavuz, Mustafa Göç, Serkan Bakır, Sabahattin Bacak, Alpaslan Uncu, Ufuk Güntan, Muzaffer Özyiğit, Turan Kaçak, Hüseyin Çobanlar, Mehmet Yolal, Mesrur Karakuş, Ramazan Özavcı, Levent Orta, Emel Umurhan, Serhan Umurhan, Hüseyin R. Boz, Nuri Erdem, Azmi Çoraklı, Zeliha Ö.Kara, Serdar Volkan, M. Yiğit Nurhat, Mesut Adalı, Cihan İzmir, İrfan Çota, Taylan Ziştoylu, Mehmet E.Korucu, Olcay Elmas, Erdin Andaş, Ahmet Andaş, Nezir Dizdar, Hakan Çetin, Bülent Erdem, Hakan Diz, Hikmet Çakal, Orkan Özkan, Bülent Yay, Okan Özdemir, Abdulaziz Ceylan, Gökhan Bingöl, Alpaslan Atalay, Ünal Ateş, Veli Gökdere, Barış Sayiner, Hasan Kömürcü, Ömer Gündoğan, İbrahim Sarı, Okan Girgin, Hakan Bingöl, Halit Şendil, Ersen Keskin, Mustafa Aktürk, Yılmaz Topçu, Güler Girgin, Yıldırım Korkmaz, Erkal Dinsel, Hüseyin Uğurluer, Hüseyin Gedik, Ali Çavuşoğlu, Mustafa Solak, Mehmet Bilir, Eyüp Kurnaz, Olcay Bozkurt, İsmail Ağralı, Hayrettin Aslanbek, Hakan Kocamaz, Seyfettin Doğan, Ümit Kaya, Zafer Kara, Ömer Albayrak, Deniz Beşir, Yunus Doğru, Orkun Başer, Kaan Özgen, Erdal Kanlıoğlu, Müslüm Akbaş, Suat Hamarat, Mehmet Coşkun, Hayrullah Kardeşcan, Şükrü Eftal, Nazım Karacaoğlu, Engin Gencer, Mehmet Karanfil, Gökhan Tutar, Turgay Kıray, Meryem Tekol, Aylin Volkan (Ak), Mualla Yıldırım, Metin Kardeşcan, İlker T. Bıçak, Gürani Aksekili, Ahmet Güray, Hayrettin Öğüt, Didem Üşenmez, Zehra Tanol, Ali Nalça, Özlem Cansoy, Uygur Aydın, Ayşegül Dörtkardaş, Muharrem Doğan, Mehmet Kıray, Muharrem Çetin, Akif Uludağ, İlyas Ayriç, Cumhur Kaymak, Hasan Ceylan, Hayretin Kara, Hamza Akbulut, Hüseyin Aydın, Ahmet Kaya, Serdal Ayar, Erkan Yorgun, Şahin Kılıç, Murat Topan, İdris Aslan, Yusuf Dülger, Osman Büte, Yusuf Gencer, Hamza Atatan, Necati Kuzu, Mehmet Çevik, Hüseyin İşbilir, Abdurrahman Karakaya, Hakan Küçükler, Aydın Düzgüngü, Recep Çetin, Recep Durak, Hüseyin İşbilir, Mehmet Ergit, Seçil Aşkın, Jülide Tunaseli, Fatma Demirsal, Figen Sertkaya, Ümit Ünal, Fahri Demir, İlker Turan, İskender Yıldırım; Mutlu Girgin, Necip Gezer, Sacit Akças, Ali O.Şerik, Ahmet Sonbahar, Akgün Kutlu, Ahmet Yılmaz, Güney Öğüt, Hakan Kaşıkçı, Hüseyin Gergin, İbrahim Üstündağ, İsmet Balkan, Murat Kenel, Nail Yüksel, Özkan Onur, Saffet Özyaş, Serkan Çetin, Veyzi Taşır, Osman Aktürk, Erkan Korkmaz, Mustafa Akkaya, Hüseyin Gülşen, Sezer Çelik, Ömer S. Yıldırım, Murat Güven, Okan Yıldırım

Vekili _____ : Av.Dina Bekişoğlu

Kıbrıs Şehitleri Caddesi No:68/301 Kılınçlar İşhanı - Alsancak/İZMİR

İstemin Özeti : İzmir 3. İdare Mahkemesince verilen 12.12.2007 günlü, E:2006/297, K:2007/1999 sayılı kararın yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmesi istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi Nejdet Bayram'ın Düşüncesi: Dava konusu madenin işletilmesine devam edilmesi yolundaki 29.3.2002 tarihli 2002/4 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle açılan Danıştay Altıncı Dairesinin E:2002/2618 sayılı dosyasında Danıştay Altıncı ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulunun 23.6.2004 günlü, E:2002/2618 sayılı yürütmenin durdurulması isteminin kabulü yolundaki karardan sonra bu karar gereğince davalı idarece 11.8.2004 günlü işlemle ÇED yönetmeliğinden muaf olduğu ileri sürülen altın madeni projesi için **ÇED Yönetmeliğinin geçici 6. maddesi** çerçevesinde değerlendirme yapılması uygun görülerek özel formatın Normandy Madencilik Anonim Şirketine gönderildiği, söz konusu şirketçe 12.8.2004 günlü yazı ile **Çevresel Durum Değerlendirme Raporu** hazırlanarak Bakanlığa sunulduğu, Bakanlıkça 16.8.2004 günlü 6285 sayılı işlemle **Yönetmeliğin Geçici 6. maddesi** kapsamında verilen özel formata uygun olarak hazırlanan raporun incelenmek ve değerlendirilmek üzere ilgili kurum ve kuruluşlardan bir komisyon kurulduğu, bu itibarla **çevresel durum değerlendirme raporunun** 15 adet çoğaltılmasının istenildiği, 18.8.2004 günlü, 6302 sayılı işlemle **Yönetmeliğin geçici 6. maddesi** kapsamında **çevresel durum değerlendirme raporunun** dağıtımının yapılarak 26.8.2004 gününde inceleme ve değerlendirilme toplantılarının yapılacağına bildirildiği, 26.8.2004 gününde raporun inceleme ve değerlendirmesinin yapıldığı, Normandy Madencilik A.Ş. tarafından 27.8.2004 günlü dilekçeyle inceleme değerlendirme komisyonu tarafından belirlenen eksikliklerin giderilerek hazırlanan **Çevresel Durum Değerlendirme Raporunun** sunulması üzerine faaliyet sahibinin maden işletme iznini 12.2.1992 tarihinde almış olduğundan ve üretim devam ettiğinden dolayı 16.12.2003 tarihli ÇED Yönetmeliğinin geçici 3. maddesi kapsamında söz konusu faaliyet ÇED Yönetmeliğinden muaf olmakla birlikte bahsedilen yargı kararı gereğince ÇED Yönetmeliğinin ilgili hükümleri çerçevesinde **Çevresel Durum Değerlendirme Raporu** hazırlanması istenilerek özel formatın faaliyet sahibine gönderildiği, özel format kapsamında hazırlanan **Çevresel Durum Değerlendirme Raporunun** kurum ve kuruluşlara gönderildiği ve 26.8.2004 tarihinde inceleme ve değerlendirme toplantısı yapılarak düzeltmelerin yapılması sonucunda hazırlanan nihai **Çevresel Durum Değerlendirme Raporunun** Bakanlığa sunulduğu raporda belirtilen tedbirlere uyulması kaydıyla bir sakınca olmadığına karar verilen, söz konusu faaliyete ilişkin Nihai Çevresel Durumu Değerlendirme Raporu ve eklerinde belirtilen hususlar ile 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe giren ilgili yönetmeliklere uyulması ve yürürlükte bulunan mevzuat uyarınca ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması gerektiği yolundaki dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Söz konusu geçici 6. maddenin Danıştay Altıncı Dairesinin 31.10.2007 günlü, E:2005/4294, K:2007/5926 sayılı kararıyla Yönetmeliğin dava konusu Geçici 6. maddesinde Çevre Kanunu'nun ve anılan Yönetmeliğin amacına uyarlık görülmemiştir" gerekçesiyle iptaline

karar verilmiştir. 16.12.2003 günlü, 25318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici 6. maddesi** uyarınca hazırlanan **Çevresel Durum Değerlendirme Raporunun** dayanağı Yönetmelik maddesi Danıştay Altıncı Dairesince iptal edildiğinden, dayanağı kalmayan dava konusu işlemde hukuka uygunluk görülmemiştir. Bu nedenle, idare mahkemesi kararının ve dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasının kabulüne karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı M.İclal Kutucu'nun Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler, temyiz edilen kararın yürütülmesinin durdurulmasını gerektirecek nitelikte görüldüğünden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 52 nci maddesi uyarınca istemin kabulü gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve 2577 sayılı Yasanın 52.maddesi uyarınca dosya incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Bergama, Ovacık sınırları içinde 2228 pafta, 1001 sayılı parselde bulunan altın madeni ile ilgili olarak sunulan Nihai Çevresel Durum Değerlendirme Raporunda belirtilen tedbirlere uyulması kaydıyla bir sakınca olmadığına karar verilen sözkonusu faaliyete ilişkin rapor ve eklerinde belirtilen hususlar ile 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe giren ilgili yönetmeliklere uyulması ve yürürlükte bulunan mevzuat uyarınca ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması gerektiği yönünde tesis edilen 27.8.2004 tarihli 6524 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, Mahkemenin E:2005/794 sayılı dosyasında yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi raporunda değerlendirilen raporun ve dosyanın birlikte değerlendirilmesinden, dava konusu taşınmazdaki altın madeninin işletilmesi sürecine özgü koruma ve acil durum önlemlerinin yeterli ölçüde olduğu, bu durumun rapor sonrası oluşturulan izleme ve denetleme komisyonunca ve akredite laboratuvarca yapılan analizlerle de ortaya konulduğu, madenin kapatılması sonrası durumun yeterli önlemler içeren ve geleceğe yayılan kontrol ve yaptırım süresini içeren bir planla belirlendiğinin anlaşıldığı, izleme süresinin en az 30 yıl sürmesi ve gerektiğinde üstteki geçirimsiz tabakanın yenilenmesi, siyanür ağır metal konsantrasyonları izleme programına ADT ve çevresinde hidrojen sülfür gazının ölçülmesinin de eklenmesi ve ölçümlerin ikinci bir akredite laboratuvar ile kontrol edilmesine ilişkin bilirkişi değerlendirmeleri doğrultusunda Ovacık altın madeni'nin işletilmesi sırasında etkin çevresel risk yönetimi için ek taahhütlerin işletmeciler tarafından alındığı, bu suretle 30 yıllık izlemeyi de içerir biçimde teminatın uzatıldığı ve yürütülen analizlere dair ilave önlemlerin sunulduğu görüldüğünden, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacılar, davacılar yanında davaya katılanlar ve müdahale istemi reddedilen Üstün Burelle tarafından temyiz edilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2008/6795

Dava konusu işlemin tesis edilmesinden önce verilmiş olan yargı kararları ile sürecin gözden geçirilmesi sonucunda; İzmir, Bergama, Ovacık mevkiinde bulunan altın madeni işletmeciliğine; taahhütname koşullarının yerine getirilmesi, işletme öncesinde, işletme sırasında ve işletme kapandıktan sonra firmanın sorumluluğunun sona ermesine kadar geçecek süre içerisinde İzmir Valiliği'nin başkanlığında ve koordinatörlüğünde oluşturulacak İzleme Denetleme Komisyonunca faaliyetin taahhütname çerçevesinde izlenmesi ve denetlenmesi, çevre mevzuatına uyulması, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer önlemlerin alınması kaydıyla izin verilmesine ilişkin Çevre Bakanlığı işleminin, Danıştay Altıncı Dairesinin 13.5.1997 günlü, E:1996/5477, K:1997/2312 sayılı bozma kararına uyularak İzmir 1.İdare Mahkemesinin 15.10.1997 günlü, E:1997/636, K:1997/877 sayılı kararıyla iptaline karar verildiği; bu kararın Danıştay Altıncı Dairesinin 1.4.1998 günlü, E:1998/511, K:1998/1829 sayılı kararıyla onandığı ve karar düzeltme istemi de reddedilerek mahkeme kararının kesinleştiği, bu defa Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği uyarınca düzenlenen ÇED Raporu üzerine Çevre Bakanlığınca tesis edilen İzmir, Bergama, Ovacık mevkiinde bulunan altın madenine siyanür liçi yöntemiyle işletme izni verilmesi yolundaki ÇED olumlu görüşü işleminin iptaline ilişkin idare mahkemesi kararının Danıştayca onanarak kesinleşmesinden sonra anılan madenin işletilmesine devam edilmesi yolundaki 29.3.2002 günlü, 2002/4 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının; Danıştay Sekizinci ve Altıncı Daireleri Müşterek Kurulunun 22.3.2006 günlü, E:2006/1138 sayılı kararıyla iptaline, aynı işlemin iptali istemiyle Danıştay Altıncı Dairesinin E:2002/2618 sayılı dava dosyasında açılan davada 29.3.2006 günlü K:2006/1467 sayılı kararla sözü edilen iptal kararı nedeniyle karar verilmesine yer olmadığına karar verildiği, diğer taraftan, İzmir, Bergama İlçesi, Çamköy-Ovacık mevkiinde bulunan ve Eurogold Madencilik A.Ş. tarafından yapılacak altın madeni işletmeciliği ile ilgili olarak TUBİTAK'tan alınan rapora göre işletmeye verilen izinlerin iptaline ilişkin yargı kararlarında belirtilen risk faktörlerinin anılan proje ile ilgili olarak alınmış olan ilave tedbirlerle ortadan kalktığı ve bu nedenle ilgili Bakanlığın konuyu yeniden değerlendirmek suretiyle işlem tesis etmeleri gerektiği yolundaki 5.4.2000 günlü B.02.D.Müs.D.13.00.263 sayılı Başbakanlık Müsteşarlığı işleminin İzmir 1. İdare Mahkemesinin 1.6.2001 günlü, E:2000/896, K:2001/485 sayılı kararıyla iptal edildiği, bu kararın Danıştay Altıncı ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulunun 29.3.2006 günlü; E:2001/3919, K:2006/1468 sayılı kararıyla değişik gerekçeyle onandığı görülmektedir.

Anılan madenin işletilmesine devam edilmesi yolundaki 29.3.2002 tarihli 2002/4 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle açılan Danıştay Altıncı Dairesinin E:2002/2618 sayılı dava dosyasında Danıştay Altıncı ve Sekizinci Daireleri müşterek kurulunun 23.6.2004 günlü, E:2002/2618 sayılı yürütmenin durdurulması isteminin kabulü yolundaki karar üzerine davalı idarece 11.8.2004 günlü işlemlerle ÇED yönetmeliğinden muaf olduğu ileri sürülen altın madeni projesi için ÇED Yönetmeliğinin geçici 6. maddesi çerçevesinde değerlendirme yapılması uygun görülerek özel formatın Normandy Madencilik Anonim Şirketine gönderildiği, söz

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2008/6795

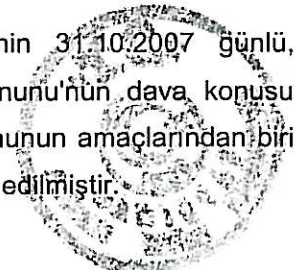
konusu Şirketçe 12.8.2004 günlü yazı ile **Çevresel Durum Değerlendirme Raporunun** Bakanlığa sunulması üzerine Bakanlıkça özel formata uygun olarak hazırlanan raporun incelenmek ve değerlendirilmek üzere ilgili kurum ve kuruluşlardan bir komisyon kurulup, 26.8.2004 gününde **16.12.2003 tarihli ÇED Yönetmeliği'nin geçici 6. maddesi** çerçevesinde hazırlanan **Çevresel Durum Değerlendirme Raporunun** inceleme ve değerlendirmesinin yapıldığı, Normandy Madencilik A.Ş. tarafından 27.8.2004 günlü dilekçeyle inceleme ve değerlendirme komisyonu tarafından belirlenen eksikliklerin giderilerek hazırlanan raporun sunulması üzerine, faaliyet sahibinin maden işletme iznini 12.2.1992 tarihinde almış olduğu ve üretime devam ettiğinden dolayı 16.12.2003 tarihli ÇED Yönetmeliğinin geçici 3. maddesi kapsamında söz konusu faaliyet ÇED Yönetmeliğinden muaf olmakla birlikte bahsedilen yargı kararı gereğince ÇED Yönetmeliğinin ilgili hükümleri çerçevesinde sunulan nihai **çevresel durum değerlendirme raporunda** belirtilen tedbirlere uyulması kaydıyla bir sakınca olmadığına karar verilen söz konusu faaliyete ilişkin nihai Çevresel Durum Değerlendirme Raporu ve eklerinde belirtilen hususlar ile 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe giren ilgili yönetmeliklere uyulması ve yürürlükte bulunan mevzuat uyarınca ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması gerektiği yolundaki dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Belirtilen gelişim sürecine göre; dava konusu işlemin **16.12.2003 tarihli ÇED Yönetmeliği'nin geçici 6. maddesi** çerçevesinde hazırlanan **çevresel durum değerlendirme raporunun Bakanlıkça değerlendirilmesi** sonucunda oluşturulduğu açıktır.

İşlem tarihinde yürürlükte bulunan 16.12.2003 günlü, 25318 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici 6. maddesinde, "bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce 7.2.1993 tarihli ve 21489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, 23.6.1997 tarihli ve 23028 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği ve 6.6.2002 günlü ve 24777 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği **hükümlerine tabi olduğu halde gerekli işlemleri tamamlamamış** ve mevzuat uyarınca yer seçimi uygun olan mevcut faal tesisler, ilgili yönetmelikler çerçevesinde gerekli yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla **çevresel durum değerlendirme raporunu** Bakanlığa sunar, bu rapor Bakanlıkça değerlendirilir" kuralına yer verilmiştir.

Maddede sözü edilen Çevresel Durum Değerlendirme Raporu ise Yönetmeliğin 4. maddesinde Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin **ilgili hükümlerine uymadan işletmeye geçmiş** mevcut faaliyetler için **gerekli çevresel önlemlerin alınmasını sağlamak amacıyla hazırlanan teknik rapor olarak tanımlanmıştır.**

Söz konusu geçici 6. madde Danıştay Altıncı Dairesinin 31.10.2007 günlü, E:2005/4294, K:2007/5926 sayılı kararıyla "2872 sayılı Çevre Kanunu'nun dava konusu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihte yürürlükte olan 1. maddesinde, Kanunun amaçlarından biri bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması olarak kabul edilmiştir.

Diğer taraftan, anılan Yasa'nın 10. maddesinde gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyeti sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmelerin Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlü oldukları kurala bağlanmış, konuya ilişkin usul ve esaslar ise Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde belirlenmiştir.

Bu Yönetmeliğe göre; gerçekleşmesi planlanan projeler; hazırlık, inşaat ve işletme sırasında ya da işletme sonrasında, canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortam olarak tanımlanan çevrede geçici ya da kalıcı, olumlu ya da olumsuz değişikliklere yol açabilirler.

Bu bağlamda, gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlendiği, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin irdelendiği, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirildiği ayrıca projelerin uygulanmasının izlendiği ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaların belirlendiği bir süreç yaşanır.

Öngörülen bu sürecin başlangıcında, Yönetmelik kapsamındaki faaliyetler için getirilen özel format uyarınca bir proje tanım dosyası hazırlanır. Bu dosyaya göre "Çevresel Etki Değerlendirilmesi Gereklidir" kararı verilen projeler için hazırlanan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporunun" oluşturulan komisyon tarafından irdelenmesi sonucu "Çevresel Etki Değerlendirilmesi Olumlu" veya "Olumsuz" kararı verilir. "ÇED Olumlu" kararı verilen projeler için ise **yatırıma başlanabilir.**

Yönetmeliğin dava konusu Geçici 6. maddesi ile ÇED Yönetmeliğinde belirlenen ve yukarıda aşamalar ve gereklilik nedenleri ortaya konulan usul ve esasları yerine getirmekle yükümlü olduğu halde gerekli işlemleri tamamlamadan doğrudan faaliyete geçmiş mevcut faal tesisler için yer seçimi uygun olmak kaydıyla çevresel önlemlerin alınmasını sağlamak amacıyla Çevresel Durum Değerlendirme Raporu verilmesi öngörülmüştür.

Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinin niteliği, aşamaları ve amacı gözünde bulundurulduğunda, Yönetmelik kapsamında olan bir faaliyetin Yönetmelikte öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi sonucunda ancak faaliyete geçip geçmeyeceğinin belli olacağı açıktır. Ayrıca bu sürecin amacı salt uygun yer seçiminden ibaret de değildir. Gerçekleştirilmesi halinde çevre sorunlarına yol açma ihtimali olan bir yatırımın belirlenen usul ve esaslar izlenilmeden planlama aşamasını geçmemesi ve henüz faaliyette bulunmaması gerekirken mevzuatta öngörülene rağmen faaliyete geçilmesi durumunun idarece kabul edilmesi suretiyle çevresel durum değerlendirme raporu hazırlanmasıyla yetinilmesi amacı ve önemi vurgulanan süreçten muafiyet sonucuna yol açmaktadır.

Diğer taraftan anılan düzenlemenin, çevresel etki değerlendirmesi yapılmadan başlanılan faaliyetin ÇED olumsuz kararı verilecek türden bir faaliyet olması durumunda faaliyette bulunulmasının ve faaliyete son verilmesinin sonuçları dikkate alındığında da kamu yararına aykırı olduğu kuşkusuzdur.

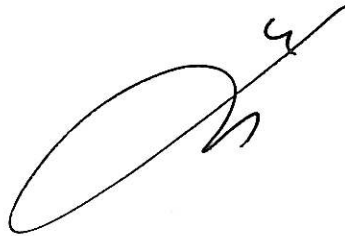
Kaldı ki, Yönetmeliğin yürürlük tarihi itibarıyla dayanağı 2872 sayılı Çevre Kanununda böyle bir ayrıma yer verilmediğinden , düzenlemenin dayanağı da bulunmamaktadır.

Bu itibarla, Yönetmeliğin dava konusu Geçici 6. maddesinde Çevre Kanunu'nun ve anılan Yönetmeliğin amacına uyarlık görülmemiştir" gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.

Bu durumda, 16.12.2003 günlü, 25318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici 6. maddesi** uyarınca hazırlanan dava konusu **Çevresel Durum Değerlendirme Raporunun** dayanağı Yönetmelik maddesi Danıştay Altıncı Dairesince iptal edildiğinden, dayanağı kalmayan dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle ve uyuşmazlığın niteliğine göre İdare Mahkemesi kararının ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27 nci maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmiş olması nedeniyle de, anılan Yasanın 52 nci maddesi uyarınca dava konusu işlemin yürütmenin durdurulmasına 03.11.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Bekir	Banu	Nazlı	Levent	Zeynep
AKSOYLU	DİLÇİN	KOÇER	ARTUK	YILMAZ

mş.5.11

